

Memo

Aan Technische commissie OSO

Datum 11 december 2014

Onderwerp Wijzigingsvoorstellen OSO'15

Inleiding

In dit stuk worden voorstellen beschreven aan de Overstap Service Onderwijs (OSO) zoals die in het komend jaar opgenomen zullen worden in het ontwerp en het programma van eisen voor OSO. In totaal zijn er voor OSO'15 acht wijzigingen voorgesteld, waarvan er zeven na bespreking in klein comité en technisch overleg 'aangenomen' zijn.

Deze acht voorstellen worden hieronder beschreven, waarbij aangegeven is voor ieder voorstel wat de impact op aangesloten systemen zal zijn. De acht voorstellen zijn:

Functioneel

1. Inzicht in gebruik van de keten
2. Veiligheid met (minder) PKI
3. Notificatie mechanisme
4. Dossier-/bestands- grootte aanpassen
5. Meervoudige levering

Dossier inhoudelijk

6. EduStandaard OSO 1.2
7. Toestemming/inzage van ouders/verzorgenden
8. KVS controle voorafgaand aan verzending.

Voor voorstel 2 is (zoals ook wordt beschreven) de afweging gemaakt om de huidige (technische) situatie te handhaven. De overige voorstellen leiden wel tot wijzigingen in de keten.

Voorstel 1 Uitbreiding afmelden sessie bericht tbv rapportage

Om meer inzicht te krijgen in het 'echte' gebruik van de OSO keten, wil Kennisnet data gaan verzamelen op het TC en hier rapportage's op bouwen. Omdat het TC het transporteren van het dossier niet ziet, is een terugmelding naar het TC door het aanvragende systeem aan het eind van de transactie nodig.

Door inzicht te krijgen in en te rapporteren over de aantallen overdrachten is een verbetering ten opzichte van het meten van aangeslotenscholen. Voor de raden en Kennisnet biedt de rapportage de mogelijkheid om bij te sturen in de keten (welke regio's/schooltypen gaan goed/minder), het aansluiten en kwalificeren van scholen gericht aan te pakken en een verticale en horizontale verantwoording te ondersteunen.

Het gevaar bestaat dat in rapportages gemelde aantallen een 'eigen waarheid' zullen gaan vormen over de OSO keten. Dit wordt erkend en er zal behoedzaam en nauwkeurig omgegaan worden met deze gegevens. Rapportages zullen ook gedeeld en besproken worden met de aangesloten partijen.

Benodigde aanpassingen

De impact voor aangesloten systemen beperkt zich tot het sessie afmeld bericht (AfmeldingRequest/ AfmeldingResponse). Het afmeldingsrequest kent al een veld dat het resultaat aangeeft van de aanvraag (dossier ontvangen, niet beschikbaar, etc.). Het aantal mogelijke statussen wordt uitgebreid tot de onderstaande lijst (en is gebaseerd op de lijst met statussen die bij een overdrachtsrequest kan worden teruggegeven):

Resultaat	Type	Omschrijving
DocumentOntvangen	N	Het gevraagde document.(Succes).
LeerlingNietBekend	A	De leerling is niet bekend bij documentbron. Let op dat dit ook kan voorkomen indien het bsn onjuist versleuteld (door het doelsysteem) is.
LeerlingInfoNietOpvraagbaar	A	Het document mag niet worden verstrekt, omdat de ouders/leerling geen toestemming verlenen.
LeerlingInfoNietIngezien	A	Het document mag (nog) niet worden verstrekt, omdat de ouders nog geen inzage hebben gehad.
LeerlingInfoNietBeschikbaar	A	Het document is (nog) niet klaargezet voor overdracht. Bij de documentbron is automatisch bekend dat het document is opgevraagd.
LeveringGeweigerd	A	Het document wordt door de bron niet uitgeleverd aan de aanvrager omdat het brin van de aanvrager niet overeenkomt met de in het bronsysteem gespecificeerde aanvrager.
TechnischeFout	E	De uitwisseling mislukte vanwege een technische fout (time out, AP niet beschikbaar, etc.)
AuthenticatieVerstrekkerMislukt	E	Documentbron heeft zich niet kunnen authenticeren bij het Traffic Center. Documentdoel hoeft hierop geen actie te ondernemen
SessieOngeldig	E	De sessie is ongeldig; het ID is nooit uitgedeeld
SessieAfwijkend	E	De overstapuitvraag wijkt af van die, waarmee de sessie verkregen is.
SessieReedsAfgemeld	E	De sessie is al afgemeld en dus niet langer geldig.
SessieVerlopen	E	De sessie is verlopen; de time-out is verstreken

N: Normaal, A: Alternatief, E: Exceptie (fout)

De **vet** gemarkeerde meldingen zijn **nieuw** in OSO'15. De melding LeerlingInfoNietIngezien zal ook worden toegevoegd aan de responses in de DossierOpvragen transactie.

Een aanvraag kan leiden tot het aflopen van een aantal aanleverpunten door het doelsysteem. De terugkoppeling naar het TC geeft alleen de 'meest succesvolle' status terug. Hierbij wordt de volgorde uit de bovenstaande tabel gehanteerd, waarbij de 'succes score' van boven naar beneden afneemt (DossierOntvangen is de meest succesvolle status).

Het versturen van het afmeld-bericht voorzien van correcte resultaatstatus wordt in OSO '15 verplicht gesteld (wat eigenlijk al het geval is/was).

Voorstel 2. Geen aanpassingen aan distributie pki certificaten

Op dit moment is de uitrol van pki (beveiligings) certificaten vanaf het mijnOSO account van schoolbestuurders naar schoolmedewerkers om deze in aangesloten systemen te installeren een zwakke schakel. Voor scholen is de uitrol en installatie een lastige opgave die regelmatig problematisch verloopt. Vanuit beveiligingsperspectief gezien worden de certificaten vaak op dusdanige wijze verspreid, dat er aanzienlijke en onnodige risico's ontstaan.

Een alternatief is het opnieuw inrichten van de opzet van de OSO beveiliging en aan te sluiten bij EduKoppeling. Dit wordt verworpen vanwege de grote impact en onduidelijkheid over richting en succes van EduKoppeling. Omdat de stand van zaken wat betreft de opzet van pki beveiliging in EduKoppeling nog niet geheel duidelijk is en DUO nog geen stappen heeft gezet op dit punt, is er voor gekozen om dit jaar nog niet hierbij aan te sluiten.

Wijziging van het uitrolproces, waarbij leveranciers de certificaten via een eigen mijnOSO account zouden krijgen, wordt ook verworpen. Dit zou leveranciers extra taken en verantwoordelijkheden geven met een aanzienlijke administratieve last. Ook worden scholen hierdoor niet bewust van hun taak op dit vlak.

Benodigde aanpassingen

Er zullen geen aanpassingen aan de pki infrastructuur plaats vinden. Door scholen beter te informeren en ondersteunen bij het werken met pki en de administratie rond OSO, zou het uitrolproces verbeterd kunnen worden.

Voorstel 3 Notificatie mechanisme

De huidige OSO opzet kent geen mechanisme voor het sturen van een bericht vanaf het bronsysteem naar doelsysteem dat dossiers gereed staan. In de praktijk betekent dit dat dit organisatorisch moet worden opgelost. Een risico dat hierbij bestaat is dat scholen notificatie op onveilige wijze inrichten door bsn's (bijvoorbeeld via de mail) onderling uit te wisselen.

Een notificatie mechanisme roept (naast technische) ook organisatorisch/juridische vragen. Een PO school zou bsn's kunnen versturen naar de VO school, terwijl de ouders de leerling nog niet officieel aangemeld hebben. Vanuit juridische (en ook politieke) redenen is het toevoegen van een mechanisme om bsn's uit te wisselen, een pad dat alleen in het uiterste geval mag worden bewandeld.

De keuze valt daarom op een 'licht gewicht variant', waar een bronsysteem binnengekomen valide verzoeken tot het leveren van een dossier, toont aan de eindgebruiker. Deze moet op basis van de getoonde informatie kunnen besluiten tot het gereedmaken van het dossier en het klaarzetten daarvan voor de doelschool.

Door deze informatie beschikbaar te maken voor bronscholen, kunnen medewerkers anticiperen op verzoeken en biedt OSO een verbeterde ondersteuning van het uitwisselproces.

Benodigde aanpassingen

Bronsystemen zullen (wanneer zij deze functionaliteit nog niet bieden) binnen komende verzoeken tot het leveren van een dossier moeten bewaren. Deze verzoeken moeten door eindgebruikers opvraagbaar zijn, waarbij minimaal de overdrachtsverzoeken die voldoen aan:

- valide zijn (Sessievalidatie tegen het TC blijkt correct)
- leerling is bekend (BSN komt voor in het bronsysteem)

getoond moeten worden.

De informatie die getoond wordt van een dergelijk verzoek moet voldoende zijn om een eindgebruiker in staat te stellen het gevraagde dossier (wanneer de eindgebruiker dit besluit) gereed te maken voor overdracht. De minimale informatie die daarvoor getoond moet worden is:

- bsn leerling
- BRIN van aanvragende school
- AP label van aanvragend AP
- datum/tijdstip binnenkomst van aanvraag.

Voorstel 4: Aanpassing bestandsgrootte

Door de invoering van Passend Onderwijs en andere ontwikkelingen is er een behoefte om meer informatie in dossiers en met name bijlagen te stoppen. Anderzijds is het loslaten van een bovengrens aan de dossiergrootte onverstandig uit praktische overwegingen. De maxima van de grootte van zowel dossier als bijlage zal daarom worden verhoogd.

Benodigde aanpassingen

Nieuwe maximale grootte dossier en bijlagen:

Bijlage: 10MB (was 5MB)

Compleet dossier: 30MB (was 15MB).

Voorstel 5: Meervoudige levering

Deze functionaliteit valt uiteen in twee aparte onderdelen:

1. Het kunnen omgaan met meerdere leveringen (versies) van een dossier (meervoudige ontvangst)
2. Het kunnen samenstellen van een dossier uit selecties van de data voorafgaand aan verzending (selectieve uitlevering).

Meervoudige ontvangst

Het kunnen omgaan met meerdere leveringen van hetzelfde dossier (identiek bsn) en het 'netjes' afhandelen hiervan, wordt in OSO'15 verplichte functionaliteit. Uitgangspunten hierbij zijn:

- importeren leidt niet tot gegevensverlies
balans tussen bruikbaarheid en gebruiksvriendelijkheid.

De verwerking van een volgende versie van een nieuw dossier is een complexe use case die we binnen OSO niet kunnen en ook niet willen uitspecificeren en voorschrijven tot de laatste stap en het kleinste detail veld. Leveranciers en scholen zullen hier zelf ook hun keuzen en uitwerkingen in moeten vinden.

Selectieve uitlevering

Dit tweede onderwerp leidt tot de tegenstelling rond enerzijds de juridische eis van 'proportioneel' aanleveren van gegevens versus de praktijk in de keten, waarbij vervolgopleidingen 'alles en meer' willen ontvangen. Een deellevering zou waarschijnlijk leiden tot extra aanvragen zonder toegevoegd nut.

In OSO'15 wordt er daarom voor gekozen om selectieve uitlevering niet toe te voegen aan het PvE.

Benodigde aanpassingen

Doelsystemen dienen de importeer functionaliteit zodanig aan te passen of uit te breiden dat de systemen in staat zijn om een meervoudige levering (een nieuwe versie van een eerder geïmporteerd dossier of een dossier behorend bij een leerling die al aanwezig is in het systeem) te kunnen verwerken.

Voorstel 6: Toepassen nieuwe versie EduStandaard (1.2.x)

De nieuwe versie van de EduStandaard bevat met name uitbreidingen en verbeteringen tbv:

- Passend onderwijs
- Eindtoets
- Toestemming/inzage ouders

In OSO'15 zal deze versie worden toegepast.

Benodigde aanpassingen

Ondersteuning van de standaard bij import en export (voor zoverre van toepassing).

Voorstel 7: Lokale controle op correctheid dossier voorafgaand aan verzending

Om de kwaliteit in te keten te borgen/verbeteren zullen dossiers voorafgaand aan verzending gevalideerd worden. De validatie controleert het voldoen aan de EduStandaard OSO en bestaat uit twee delen:

- het dossier dient qua 'vorm' te voldoen aan de specificatie gevalideerd tegen de xsd
- de inhoud van het dossier wordt (beperkt) gevalideerd door de xslt

De xsd en xslt worden beheerd en verstrekt vanuit de EduStandaard OSO.

In OSO'15 is gekozen om twee varianten van deze controle te ondersteunen:

- centrale controle bij de [Kennisnet Validatie Service](#)
- lokale validatie in het eigen systeem.

De lokale validatie variant is nieuwe en houdt in dat leverende systemen voorafgaand aan verzending het dossier binnen hun eigen omgeving valideren. Daarbij dient gebruikt te worden gemaakt van de correcte versie van de xsd en xslt. Kennisnet zorgt voor de beschikbaarheid van deze bestanden.

De KVS voorziening kan ook zal als 'scheidsrechter' en voor testdoeleinden toegepast worden.

Benodigde aanpassingen

Aangesloten systemen die beschikbaar zijn als bronsysteem dienen deze functionaliteit in te bouwen, dus of een lokale validatie of een validatie mbv het KVS.

Alle leveranciers dienen de [toegang tot het KVS](#) in te regelen, ook als hun applicatie de validatie lokaal uitvoert.

Voorstel 8: Toestemming/inzage ouders/verzorgers aanpassen

De OSO'15 specificatie wordt bijgewerkt om geheel in lijn met de wetgeving te komen. Kort samengevat komen de regels voor inzage dan wel toestemming van ouders of verzorgenden voorafgaand aan verzending van een dossier hier op neer:

- BinnenBRIN: geen inzage/toestemming nodig
- PO (POPO en POVO): inzage door ouders verplicht, dit wordt opgeslagen in het dossier
- VO (VOVO): toestemming van ouder verplicht (impliceert inzage), opgeslagen in dossier (nieuw veld in standaard)

Benodigde aanpassingen

Bronsystemen die betrokken zijn bij uitwisselingen in de bovenstaande contexten, dienen deze controles en de registratie daarvan in het dossier voorafgaand aan verzending te implementeren. Dossiers die niet voldoen aan deze regels mogen niet verzonden via OSO (verantwoordelijkheid ligt bij leverende school/instelling).